

POSTANOWIENIE

Dnia 3 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Błaszczyk

w sprawie **J. K.**

o odszkodowanie i zadośćuczynienie w trybie ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. z 2018 r., poz. 2099),

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 3 czerwca 2020 r.,

kasacji, wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawcy
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 28 marca 2019 r., sygn. akt II AKa (...),

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w S.

z dnia 3 grudnia 2018 r., sygn. akt III Ko (...),

na podstawie art. 535 § 3 k.p.k.

1. oddala kasację jako oczywiście bezzasadną;

2. obciąża wnioskodawcę kosztami postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Po rozpoznaniu sprawy z wniosku **J.K.** o odszkodowanie i zadośćuczynienie, Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z dnia 3 grudnia 2018 r., sygn. akt III Ko (...):

1. na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (t. j. Dz. U. z 2018, poz.

2099) zasądził od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy J. K. kwotę 110.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, w związku z wykonaniem decyzji o internowaniu z dnia 12 grudnia 1981 roku, zaliczając na poczet zadośćuczynienia wypłaconą wnioskodawcy kwotę 25.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami, przyznaną wyrokiem Sądu Okręgowego w S. z dnia 16 września 2009 roku, w sprawie III Ko (...), w pozostałym zakresie wniosek oddalił;

2. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy kwotę 240 złotych tytułem zwrotu kosztów ustanowienia pełnomocnika z wyboru;
3. orzekł, że koszty postępowania ponosi Skarb Państwa.

W wyniku apelacji wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawcy Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 28 marca 2019 r., sygn. akt II AKa (...), zaskarżone orzeczenie utrzymał w mocy.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wywiódł pełnomocnik wnioskodawcy zarzucając:

1. rażące naruszenie art. 7 k.p.k. w związku z art. 433 k.p.k., które miało istotny wpływ na treść wydanego wyroku, polegające na dokonaniu przez Sąd odwoławczy nieprawidłowej kontroli instancyjnej orzeczenia Sądu I instancji, poprzez niedostrzeżenie uchybień Sądu *a quo*, dotyczącego zasad ustalania wysokości zadośćuczynienia, co w konsekwencji doprowadziło do błędnego poparcia dla argumentacji przedstawionej przez Sąd Okręgowy i niezasądzenia dalszej kwoty zadośćuczynienia,
2. rażące naruszenie art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. z 2018, poz. 2099) w zw. z art. 322 k.p.c., które miało istotny wpływ na treść wydanego wyroku, polegające na jego niewłaściwym zastosowaniu skutkującym brakiem zasądzenia przez sąd odwoławczy odszkodowania, pomimo wykazania podstaw do jego zasądzenia.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do

ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na kasację Prokurator Okręgowy w S. wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja pełnomocnika wnioskodawcy jest bezzasadna w stopniu oczywistym. Podzielić należy przy tym stanowisko prokuratora zawarte w jego pisemnej odpowiedzi na nadzwyczajny środek zaskarżenia.

Zacząć trzeba od tego, że pierwszy zarzut kasacji, tj. dotyczący obrazy art. 7 k.p.k. zmierza do podważenia dokonanych w postępowaniu ustaleń faktycznych leżących u podstaw określenia wysokości przyznanego zadośćuczynienia, co leży poza zakresem kontroli kasacyjnej. Z kolei zarzut naruszenia standardów kontroli instancyjnej przez Sąd odwoławczy również nie może być uznany za zasadny. Uzasadnienie wyroku Sądu II instancji, odnosi się bowiem do treści zarzutów i przekonuje, że ustalenie wysokości zadośćuczynienia nastąpiło z zachowaniem reguł prawa cywilnego, w szczególności kryteriów określonych w przepisie art. 445 § 1 k.c. Zakres doznanych przez wnioskodawcę cierpień uzasadniał - jako adekwatne do rozmiaru krzywd i szkód, przyjęcie przelicznika w wysokości średniego miesięcznego wynagrodzenia z dnia wyrokowania, zaokrąglając go w górę do 10 000 zł za miesiąc bezprawnego pozbawienia wolności. Wyczerpująco wyjaśniono także, powołując się przy tym na liczne judykaty Sądu Najwyższego, że żądanie kwoty 2.200.000 zł, tj. 200 000 zł za każdy miesiąc izolacji, jest żądaniem przesadnie wygórowanym, czyli niewspółmiernym (uzasadnienie SA – s. 3-9).

Jako oczywiście bezzasadny trzeba ocenić zarzut naruszenia prawa materialnego, sprowadzający się do podważenia podstaw ustalenia wysokości zadośćuczynienia. W tym względzie, zdaniem Sądu Najwyższego, zasadnym jest powołać się na utrwalone orzecznictwo, zgodnie z którym „w ramach kontroli kasacyjnej (tak samo zresztą jak apelacyjnej) nie jest możliwe wkraczanie w sferę swobodnego uznania sędziowskiego. Zarzut niewłaściwego ustalenia zadośćuczynienia może być jednak, tak w jednym, jak i drugim postępowaniu, skuteczny, gdy zaskarżone orzeczenie w sposób oczywisty narusza zasady ustalania takiego zadośćuczynienia” (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 lipca 2007 r., II KK 321/06, baza orzeczeń Supremus). W ocenie Sądu Najwyższego w

rozpoznawanej sprawie w żadnym razie nie doszło do naruszenia powołanych zasad i nie ustalono należnej kwoty J. K. - ze wskazanej podstawy normatywnej – jako „symbolicznego odpowiednika”, a tak określono zasadzoną wartość zadośćuczynienia w końcowej części motywów skargi nadzwyczajnej (s. 6).

Nie można też czynić skutecznego zarzutu z niezastosowania przez Sąd art. 322 k.p.c., który to przepis – jak słusznie dostrzega prokurator - daje jedynie możliwość, a nie obowiązek uznania pewnych okoliczności za udowodnione, ponieważ przepis ten nie ma charakteru nakazu, a jego niezastosowanie nie może być traktowane jako naruszenie prawa uzasadniające stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 kwietnia 2011 r., II CNP 53/10).

Mając powyższe na względzie, kasację uznać należało za oczywiście bezzasadną, czego skutkiem było jej oddalenie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. w zw. za art. 637a k.p.k. wnioskodawcę obciążono kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.